

7. Курепін В. М. Суспільство прийнятих ризиків: людина в умовах пандемії // Актуальні проблеми життєдіяльності людини в сучасному суспільстві : тези доповідей здобувачів вищої освіти інженерно-енергетичного факультету та інших учасників освітнього процесу за результатами тематичного «круглого столу» на інженерно-енергетичному факультеті, м. Миколаїв, 18-20 листопада 2020 р. Миколаїв : Миколаївський національний аграрний університет, 2020. С. 19-25. URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8124>.

8. Сміренін В. О. Кодекс законів про працю України як інструмент системи управління безпекою та здоров'ям працівників на підприємствах аграрного профілю // Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції м. Миколаїв, 23-24 червня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 88-91. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9822>.

УДК 349.2

ОСОБЛИВОСТІ ПРАЦІ ЖІНОК ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Сизоненко Ю.С.

здобувач вищої освіти, обліково-фінансовий факультет

Держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності [1], але під час запровадження воєнного стану діють обмеження конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30 - 34, 38, 39, 41-44, 53 Конституції України.

Згідно статті № 55 Кодексу Законів про Працю України (КЗпП) заборонено залучати до роботи в нічний час вагітних жінок і жінок, що мають дітей віком до трьох років (ст. 176 КЗпП) [2]. Відповідно до статті 64 Конституції України в умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень.

На період воєнного стану та російської агресії проти України [3] знімаються обмеження КЗпП мирного часу, згідно якого залучати до роботи у нічний час можна тільки після того, як отримали згоду таких працівників, як вагітних жінок і жінок, які мають дитину віком до одного року.

На період дії воєнного стану, відповідно до частини першої статті № 9 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» (Закон № 2136) дозволяється застосування праці жінок за їхньою згодою на важких роботах і на роботах із шкідливими або небезпечними умовами праці, а також на підземних роботах. Водночас ця норма Закону № 2136 забороняє застосування праці на важких роботах вагітних жінок і жінок, які мають дитину віком до одного року.

Законом № 2136 змінені умови звільнення з роботи у період воєнного стану жінок, які мають дитину з інвалідністю. Відповідно до статті № 184 КЗпП звільнення вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років, одиноких матерів при наявності дитини віком до чотирнадцяти років або дитини з інвалідністю з ініціативи роботодавця не допускається [4], крім випадків повної ліквідації підприємства, коли допускається звільнення з обов'язковим працевлаштуванням.

Підстави для розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця передбачені статтями № 40 і № 41 КЗпП. На звільнення працівників з інших підстав вимоги статті № 184 КЗпП не розповсюджуються. Виключення із загального правила є звільнення у зв'язку із закінченням строку трудового договору. Звільнення на підставі цієї статті допускається з обов'язковим працевлаштуванням [5]. При цьому на період працевлаштування за працівником зберігається середня заробітна плата [6], але не більше трьох місяців з дня закінчення строкового трудового договору.

Федерація професійних спілок України зауважує, що у законодавстві відсутнє визначення поняття одинокої матері. Відповідно до пункту № 9 постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику розгляду судами трудових спорів» від 06.11.1992 № 9, одинокою матір'ю слід вважати жінку, яка не перебуває у шлюбі і у свідоцтві про народження дитини якої відсутній запис про батька дитини або запис про батька зроблено в установленому порядку за вказівкою матері; вдову; іншу жінку, яка виховує і утримує дитину сама.

Отже, в реаліях війни необхідно швидко адаптуватися до змін у трудовому законодавстві, як керівникам підприємств, так і працівникам буд якої сфери праці.

Список використаної літератури:

1. Іваненко В. С. Методичні засади формування кадрової політики підприємства з питань охорони праці // Актуальні проблеми безпеки життєдіяльності людини в сучасному суспільстві : матеріали Всеукраїнської

науково-теоретичної інтернет-конференції, м. Миколаїв, 24 листопада 2021 р.
Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 174-177.
URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/10505>.

2. Сміренін В. О. Кодекс законів про працю України як інструмент системи управління безпекою та здоров'ям працівників на підприємствах аграрного профілю // Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції м. Миколаїв, 23-24 червня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 88-91.
URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9822>.

3. Курепін В. М. Воєнні конфлікти, як глобальні екологічні проблеми суспільства // Педагогічні інновації : матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Миколаїв, 28-29 квітня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021, С. 156-158.
URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9296>.

4. Меркулова Ж. Ю., Курепін В. М. Соціальний супровід та реалізація прав людей з інвалідністю щодо питань безпеки на виробництві // Актуальні проблеми безпеки життєдіяльності людини в сучасному суспільстві: матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної інтернет-конференції, м. Миколаїв, 24 листопада 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 219-222.
URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/10510>.

5. Єгіазарян А. С., Курепін В. М. Історія боротьби жінок за закріплення прав та свобод у законодавстві України // Актуальні проблеми безпеки життєдіяльності людини в сучасному суспільстві : матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної інтернет-конференції, м. Миколаїв, 24 листопада 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 61-64.
URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/10506>.

6. Курепін В. М., Іваненко В. С. Сутність відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки // День Землі - Earth Day [Електронний ресурс] : тези доповідей здобувачів вищої освіти спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та інших учасників освітнього процесу за результатами тематичного «круглого столу» на обліково-фінансовому факультеті, м. Миколаїв, 22 квітня 2020 року. - Миколаїв : МНАУ, 2020. – С. 31-33.
URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/7042>.

*Курепін В.М., канд.економ.наук,
старший викладач кафедри методики професійного навчання
Миколаївський національний аграрний університет*